

УДК 657.6:658.1

Т. О. Меліхова,
д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний інститут ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0002-9934-8722

Ю. С. Ярашикли,
магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний інститут ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0002-0697-7133

DOI: 10.32702/2306-6814.2020.2.17

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО КОНТРОЛЮ КАСОВИХ ОПЕРАЦІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

T. Melikhova,
Doctor of Economic Sciences, professor of Accounting and Auditing
Department of Engineering Institute of Zaporizhzhya National University
Yu. Yarashykly,
master of Engineering Institute of Zaporizhzhya National University

IMPROVEMENT OF METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE CONTROL OF CASH OPERATIONS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF THE ENTERPRISE

У ринкових умовах готівка є найважливішою ланкою системи кругообігу грошових коштів, тому основні зусилля керівників спрямовані на ефективне управління грошовими потоками. Витрати грошових коштів на господарську діяльність будуть приносити прибуток, коли доходи від здійснення цієї діяльності будуть перевищувати витрати. Ефективну систему управління побудовано на достовірній та якісній інформації обліку. Тому на сьогодні контроль касових операцій є частиною системи внутрішнього контролю за діяльністю для підвищення ефективності діяльності підприємства.

Метою роботи є удосконалення методичних підходів до контролю касових операцій для підвищення ефективності діяльності підприємства.

Метою контролю касових операцій є встановлення законності, достовірності, правильності, своєчасності касових операцій та відображення їх в обліку та звітності.

Завдання проведення контролю касових операцій полягає в перевірці: понадлімітних залишків готівки у касі у національній валюті, відповідності залишків у облікових регістрах готівки у національній валюті, відповідності залишків у облікових регістрах готівки у іноземній валюті, правильності визначення залишку готівки у іноземній валюті, первинних документів з обліку готівки, правильності розрахунку готівки у іноземній валюті з проведеної господарської операції.

Загальний план внутрішнього контролю складається з етапів: 1) попередній — ознайомлення з діяльністю підприємства; 2) основний — перевірка відповідності облікової політики вимогам законодавства; 3) заключний — складання звіту контролю.

Удосконалено методичні підходи до контролю касових операцій для підвищення ефективності діяльності підприємства, яка на відміну від сучасних включає: анкету, загальний план проведення контролю, програму контролю, робочі документи до кожного пункту програми, що дасть змогу перевіряючому дослідити законність, достовірність, правильність, своєчасність касових операцій та відображення їх в обліку та звітності. Це допоможе провести якісний внутрішній контроль, зменшить помилки в веденні обліку та складанні звітності, а також знизить витрати та підвищить ефективність діяльності підприємства. Наявність на підприємстві розроблених методик проведення перевірки, з урахуванням специфіки діяльності, впливає на якість проведення контролю. Запропонована методика проведення перевірки надасть змогу контролеру охопити всі аспекти обліку на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку, вчасно виявити порушення, провести якісний внутрішній контроль.

In a market environment, cash is the most important element of the cash flow system. Spending money on improving the business will be profitable. An effective management system is built on reliable information.

Therefore, control of cash operations, system parts, and internal controls is required to ensure the efficiency and simplicity of techniques, control over the control of operations to ensure efficiency.

The purpose of controlling cash transactions is to establish legality.

The task of conducting control of cash transactions is to check: foreign currency limit in national currency, the corresponding balance in national currency registers, the corresponding balance in foreign currency registers, the correctness of determining the cash balance in foreign currency, primary accounting documentation, correct quotations of currency in the country where the state operation is conducted.

The general plan of internal control of stages: 1) Preliminary — familiarization with the activity of the enterprise; 2) The main one is revivification of compliance of accounting policies with the requirements of the legislation; 3) Final — preparation of the control report.

Improving the methodological approach to the control of cash operations to improve the efficiency of the enterprise, as opposed to modern includes: questionnaire, general plan of carrying out control, control program, working documents for each item of the program, which will allow the examiners to investigate the legality, reliability, correctness, timeliness of cash transactions. The availability of audit techniques developed at the enterprise, taking into account the specific nature of the activity, affects the quality of the control. The proposed methodology of the control will allow the controller reaching the all aspects of accounting at the enterprise, to detect breaks, to internal control qualitatively.

Ключові слова: контроль, грошові кошти, ефективність, касові операції, перевірка, програма, робочий документ.

Key words: control, cash, efficiency, cash transactions, verification, program, working document.

ВСТУП

У ринкових умовах готівка є найважливішою ланкою системи кругообігу грошових коштів, тому основні зусилля керівників спрямовано на ефективне управління грошовими потоками. Витрати грошових коштів на господарську діяльність будуть приносити прибуток, коли доходи від здійснення цієї діяльності будуть перевищувати витрати. Ефективну систему управління побудовано на достовірній та якісній інформації обліку. Тому на сьогодні контроль касових операцій є частиною системи внутрішнього контролю за діяльністю для підвищення ефективності діяльності підприємства.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемними питаннями аудиту грошових коштів займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Гончарук Я.А., Гордієнко Н.І., Давидов Г.М., Дерій В.А., Іванова Н.А., Карпенко М.Ю., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Огійчук М.Ф., Піча Ю.В., Савченко В.Я., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають зазначене питання зі своєї точки зору, але не акцентують увагу на різних аспектах проведення контролю касових операцій.

Таблиця 1. Анкета перевірки касових операцій

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Чи є договір з касиром про повну матеріальну відповідальність?				
2	Чи є на підприємстві сейф для зберігання грошових коштів?				
3	Чи пронумерована, прошнурована та поставлена печатка та підпис у касовій книзі?				
4	Чи є суцільна реєстрація первинних документів?				
5	Чи є випадки пропусків у нумерації первинних документів?				
6	Чи проводиться інвентаризація грошових коштів у касі?				
7	Як часто проводиться інвентаризація: - раз на місяць; - раз у квартал; - раз на півріччя; - раз на рік				
8	Чи дотримується підприємства розміру встановленого ліміту грошових коштів у касі?				
9	Чи здійснюється цільове використання грошових коштів?				
10	Здача грошових коштів здійснюється: - касиром банку самостійно в банк; - інкасаторами банку				
11	Облік касових операцій ведеться: - автоматизовано; - вручну				

Таблиця 2. Форма загального плану проведення внутрішнього контролю касових операцій

Етапи аудиту	Процедури аудиту	ПІБ перевіряючого	Термін перевірки
1	2	3	4
Підготовчий	Анкетування, планування проведення контролю касових операцій		
Основний	Перевірка понадлімітних залишків готівки у касі у національній валюті		
	Перевірка відповідності залишків у облікових регістрах готівки у національній валюті		
	Перевірка відповідності залишків у облікових регістрах готівки у іноземній валюті		
	Перевірка правильності визначення залишку готівки у іноземній валюті		
	Перевірка первинних документів з обліку готівки		
	Перевірка правильності розрахунку готівки у іноземній валюті з проведеної господарської операції		
Заключний	Документальне оформлення результатів перевірки		

Таблиця 3. Форма програми внутрішнього контролю касових операцій

Процедури контролю	Мета внутрішнього контролю	Джерела інформації для контролю	Код робочих документів	ПІБ перевіряючого	Термін проведення контролю
1	2	4	5	6	7
Перевірка понадлімітних залишків готівки у касі у національній валюті	Впевнитися у наявності понадлімітних залишків готівки у касі у національній валюті	Прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери, касова книга	КО-1		
Перевірка відповідності залишків у облікових регістрах готівки у національній валюті	Впевнитися у відповідності залишків у облікових регістрах готівки у національній валюті	Касова книга, журнал 1, Головна книга	КО-2		
Перевірка відповідності залишків у облікових регістрах готівки у іноземній валюті	Впевнитися у відповідності залишків у облікових регістрах готівки у іноземній валюті	Касова книга, журнал 1, Головна книга	КО-3		
Перевірка правильності визначення залишку готівки у іноземній валюті	Впевнитися у правильності визначення залишку готівки у іноземній валюті	Касова книга, прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери, журнал 1, головна книга	КО-4		
Перевірка первинних документів з обліку готівки	Впевнитися у правильності оформлення первинних документів з обліку готівки	Прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери	КО-5		
Перевірка правильності розрахунку готівки у іноземній валюті з проведеної господарської операції	Впевнитися у правильності розрахунку готівки у іноземній валюті з проведеної господарської операції	Прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери, довідка бухгалтерії	КО-6		

Таблиця 4. Перевірка понадлімітних залишків готівки у касі у національній валюті КО-1

Період	Залишок готівки на початок дня	Надходження готівки до каси	Видача готівки з каси	Залишок готівки на кінець дня	У т.ч. на виплату заробітної плати протягом 3-х робочих днів	Ліміт каси	Потрібно здати у банк	Понадлімітні залишки

Таблиця 5. Перевірка відповідності залишків у облікових регістрах готівки у національній валюті КО-2

Період	Залишок на початок місяця				
	У касовій книзі	У журналі 1	У головній книзі	Відхилення	
				Журналу від касової книги	Головної книги від журналу

Таблиця 6. Перевірка відповідності залишків у облікових регістрах готівки у іноземній валюті КО-3

Період	Залишок на початок місяця				
	У касовій книзі	У журналі 1	У головній книзі	Відхилення	
				Журналу від касової книги	Головної книги від журналу
Дата					
У іноземній валюті					
У перерахунку на гривні					

Таблиця 7. Перевірка правильності визначення залишку готівки у іноземній валюті КО-4

Рахунок	За даними підприємства		За даними аудиту			Відхилення
	Залишок у іноземній валюті	Залишок у перерахунку на гривні	Залишок у іноземній валюті	Валютний курс	Залишок у перерахунку на гривні	
302						

Таблиця 8. Перевірка первинних документів з обліку готівки КО-5

Первинний документ					Примітки
Назва	№	Дата	Сума, грн	Підписи посадових осіб	

Таблиця 9. Перевірка правильності розрахунку готівки у іноземній валюті з проведеної господарської операції КО-6

Рахунок	За даними підприємства		За даними аудиту			Відхилення
	У іноземній валюті	У перерахунку на гривні	У іноземній валюті	Валютний курс	У перерахунку на гривні	
Видача з каси готівки на відрядження закордон						

МЕТА РОБОТИ

Метою роботи є удосконалення методичних підходів до контролю касових операцій для підвищення ефективності діяльності підприємства.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Метою контролю касових операцій є встановлення законності, достовірності, правильності, своєчасності касових операцій та відображення їх в обліку та звітності.

Завдання проведення контролю касових операцій полягає в перевірці: понадлімітних залишків готівки у касі у національній валюті, відповідності залишків у облікових регістрах готівки у національній валюті, відповідності залишків у облікових регістрах готівки у іно-

земній валюті, правильності визначення залишку готівки у іноземній валюті, первинних документів з обліку готівки, правильності розрахунку готівки у іноземній валюті з проведеної господарської операції.

Анкету перевірки касових операцій подано в таблиці 1. У програмі контролю касових операцій відображає основні процедури для вирішення основних завдань аудиторської перевірки.

Одержавши в процесі попереднього планування дані та необхідну інформацію, перевіряючий починає розробку загального плану внутрішнього контролю касових операцій (табл. 2). Внутрішній контроль касових операцій підприємства рекомендується проводити в кілька етапів.

Процедури внутрішнього контролю будуть залежати від рівня довіри до результатів попередньої пере-

вірки. Робочу програму внутрішнього контролю касових операцій наведено в таблиці 3.

Для вирішення поставлених завдань внутрішнього контролю касових операцій пропонуємо робочі документи, які стануть обґрунтованими доказами якісного внутрішнього контролю (табл. 4—9).

ВИСНОВКИ

Удосконалено методичні підходи до контролю касових операцій для підвищення ефективності діяльності підприємства, яка на відміну від сучасних включає: анкету, загальний план проведення контролю, програму контролю, робочі документи до кожного пункту програми, що дасть змогу перевірчому дослідити законність, достовірність, правильність, своєчасність касових операцій та відображення їх в обліку та звітності. Це допоможе провести якісний внутрішній контроль, зменшить помилки в веденні обліку та складанні звітності, а також знизить витрати та підвищить ефективність діяльності підприємства.

Література:

1. Макаренко А.П. Аудит: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2016. — 184 с.
2. Макаренко А.П. Організація і методика аудит: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Г.М. Бескоста. — Запоріжжя: ЗДІА, 2015. — 190 с.
3. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства / Т.О. Меліхова // Журнал "Бізнес Інформ". — Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. — № 3. — С. 254—258.
4. Меліхова Т.О. Концептуальні основи обліку витрат підприємства / Т.О. Меліхова, Г.С. Хайло // Матер. Міжнар. наук.-практ. конф. "Україна — Польща: діалог культур в контексті євроінтеграції", 25—27 вересня 2014 р.: збір. матер. — Запоріжжя: ЗДІА. Том I, 2014. — С. 221—224.
5. Меліхова Т.О. Проблемні аспекти відображення в обліку ТМЦ та обладнання при віднесенні до капітальних інвестицій відповідно до П(С)БО та МСФЗ / Т.О. Меліхова, Т. В. Манойло // Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія "Економіка". — Дніпропетровськ: 2014, Вип. 3. — № 10/1. Т. 22 — С. 158—164.
6. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних підходів до проведення аудиту нарахування та утримання єдиного соціального внеску з підвищення ефективності контролю / Т.О. Меліхова, Т. Віговська // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. — Луганськ: СХУ ім. В. Даля, 2013. — № 5 (194). — Ч. 1. — С. 126—130.
7. Меліхова Т.О. Обґрунтування амортизаційної політики з метою підвищення прибутковості підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.В. Калюжна // Інноваційна економіка. — 2012. — № 1. — С. 232—237.
8. Меліхова Т.О. Програма аудиту оподаткування заробітної плати підприємства / Т.О. Меліхова, М. Єременко // Матеріали XIX Науково-технічної конференції студентів, аспірантів і викладачів в ЗДІА "Проблеми економічного розвитку у сучасних умовах" (м. Запоріжжя, 2014р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zgia.zp.ua>
9. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту касових операцій для підвищення ефективності діяльності підприємства / Т.О. Меліхова, Т.В. Манойло // Регіональна бізнес-економіка та управління. — 2013. — № 2. — С. 97—106.
10. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних підходів проведення аудиту власного капіталу з метою забезпечення фінансової стабільності підприємства / Т.О. Меліхова, Ю.М. Малініна // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. — Запоріжжя: КПУ, 2012. — № 6. — С. 144—153.
11. Макаренко А.П. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту звіту про фінансові результати в системі управління економічною безпекою підприємства / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова // Матеріали тез доповідей Міжнар. наук. — прак. конф. "Сучасні проблеми модернізації та структурних трансформацій економіки України і регіонів", 11 листопада 2015 р. — Запоріжжя: КПУ, 2015. — С. 118—120.
12. Макаренко А.П. Теоретико-методичні основи та практичні підходи до вдосконалення аудиту лізингових операцій / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова // Економічний вісник Запорізької державної, 2016. — № 6. — С. 164—171.
13. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту екологічного податку для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, О.С. Зуб // Ефективна економіка. — 2016. — № 12 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2016>
14. Меліхова Т.О. Удосконалення документування обліку розрахунків з покупцями та замовниками з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, Ф.О. Гавриленко // Інвестиції: практика та досвід. — 2018. — № 2. — С. 24—32.
15. Меліхова Т.О. Аналіз впливу податкового навантаження на рівень податкової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, О.В. Троян // Інвестиції: практика та досвід. — 2017. — № 20. — С. 33—37.
16. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. — Херсон, Видавничий дім "Гельветика", 2018. — 632 с.
17. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль: навч. посібник для ВНЗ: [гриф ЗДІА] / А.П. Макаренко, І.Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О.П. Зоря. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 280 с.
18. Меліхова Т.О. Удосконалення методики перевірки грошових коштів у національній валюті / Т.О. Меліхова, А.С. Верьовкіна // Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 1. С. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24
19. Меліхова Т.О. Удосконалення методики аудиту операцій на бюджетних рахунках організації / Т.О. Меліхова, О.В. Троян, Д.В. Подріз // Агросвіт. 2019. № 1—2. С. 24—32. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.1.24
20. Меліхова Т.О. Удосконалення методичних засад аудиту операцій з готівкою та на рахунках у банку для

підвищення ефективності управління підприємством / Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова, Т.С. Середенко // Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 5. С. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32

21. Меліхова Т.О. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, В.В. Височина // Економіка та держава, 2018. — № 1. — С. 69—75.

22. Меліхова Т.О. Сучасні проблеми обліку дебіторської заборгованості / Т.О. Меліхова, Д.А. Мась // Соціально-економічний розвиток / Матеріали XXXII Міжнародної науково-практичної конференції, Чернівці, 18—19 січня 2016 р. — Т. 2. — Київ: Науково-видавничий центр "Лабораторія думки", 2016. — С. 22—23.

23. Maksymenko I. Fiscal audit development in the system of budget process management / T. Melikhova, I. Maksymenko, O. Zorya, N. Fatiukha, O. Chumak // Academy of Accounting and Financial Studies journal, 2018. — Vol. 22, is. 6, 7 p.

24. Макаренко А.П. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності — інструмент управління та фінансової безпеки / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова // Часопис економічних реформ. — 2014. — № 1. — С. 26—32.

25. Макаренко А.П. Удосконалення облікових регістрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова // Економічний вісник університету. — 2014. — Вип. 22 (1). — С. 85—95.

26. Макаренко А.П. Оподаткування в системі обліку: навч.-метод. посібник / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, О.В. Гамова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2015. — 147 с.

27. Макаренко А.П. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник: [рек. вченою радою ЗДІА] / А.П. Макаренко, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 260 с.

28. Подмешальська Ю.В. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник / Ю.В. Подмешальська, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 400 с.

29. Меліхова Т.О. Документування обліку розрахунків за заробітною платою з метою зміцнення інформаційної безпеки підприємства / Т.О. Меліхова, С. Голубенко // Складні системи і процеси. — Запоріжжя: КПУ, 2012. — № 1 (21). — С. 63—67.

30. Салига С.Я. Аудит податків суб'єктів господарювання: монографія / С.Я. Салига, Т.О. Меліхова. — Запоріжжя: КПУ, 2011. — 224 с.

References:

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Beskosta, H.M. (2016), Audyt [Audit], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Beskosta, H.M. (2015), Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

3. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", Zhurnal "Biznes Inform", vol. 3, pp. 254—258.

4. Melikhova, T.O. and Khaylo, H.S. (2014), "Conceptual bases of enterprise cost accounting", zbirnyk mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Ukrayina-Polshcha: dialoh kultur v konteksti yevrointehratsiyi [Compilation mother International science-practice conf. "Ukraine-Poland: Dialogue of Cultures in the Context of European Integration"], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine, 25-27 sept, vol. 1, pp. 221—224.

5. Melikhova, T.O. and Manoylo, T.V. (2014), "Problematic aspects of the registration of the TMC and the equipment when attributed to capital investments in accordance with P (C) BO and IFRS", Visnyk Dnipropetrovskoho natsionalnoho universytetu. Seriya 'Ekonomika', vol. 10/1, pp. 158—164.

6. Melikhova, T.O. and Vihovska, T. (2013), "Improvement of methodical approaches to audit of accrual and maintenance of a single social contribution for improving the effectiveness of control", Visnyk Skhidnoukrayinskoho natsionalnoho universytetu im. V. Dala, vol. 5, pp. 126—130.

7. Melikhova, T.O. and Kalyuzhna, Yu.V. (2012), "Substantiation of depreciation policy in order to increase profitability of the enterprise", Innovatsiyna ekonomika, vol. 1, pp. 232—237.

8. Melikhova, T.O. and Yeremenko, M. (2014), "Payroll Tax Audit Program", Materialy XIX Naukovo-tekhnichnoyi konferentsiyi studentiv, aspirantiv i vykladachiv v ZDIA "Problemy ekonomichnoho rozvytku u suchasnykh umovakh", [Materials of the XIXth Scientific and Technical Conference of Students, Postgraduates and Teachers at ZDIA "Problems of Economic Development in Modern Conditions"], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

9. Melikhova, T.O. and Manoylo, T.V. (2013), "Development of a Cash Management Audit Program for Enhancing the Company's Performance", Rehionalna biznes-ekonomika ta upravlinnya, vol. 2, pp. 97—106.

10. Melikhova, T.O. and Malinina, Yu.M. (2012), "Improvement of methodical approaches to audit of own capital in order to ensure financial stability of the enterprise", Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpryemnytstvo, vol. 6, pp. 144—153.

11. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2015), "Methodological approaches to internal audit of the financial results report in the system of management of economic safety of the enterprise", Materialy tez dopovidey Mizhnar. nauk. - prak. konf. "Suchasni problemy modernizatsiyi ta strukturnykh transformatsiy ekonomiky Ukrayiny i rehioniv", [Materials of Abstracts International sciences - prak conf. "Modern problems of modernization and structural transformations of the economy of Ukraine and regions"], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine, 11 Nov, pp. 118—120.

12. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2016), "Theoretical and methodological foundations and practical approaches to improving the audit of leasing operations", Ekonomichnyy visnyk Zaporizkoyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi, vol. 6, pp. 164—171.

13. Melikhova, T.O. and Zub, O.S. (2016), "Development of Environmental Tax Audit Program for Increasing Financial Safety of an Enterprise", Efektyvna ekonomika,

vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=12&y=2016> (Accessed 10 Dec 2019).

14. Melikhova, T.O. and Havrylenko, F.O. (2018), "Accompanied documenting of the region of rozrakhunkiv with purchases that the deputies of the merit of information about the security", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 24—32.

15. Melikhova, T.O. and Troyan, O.V. (2017), "Analysis of the impact of the tax burden on the level of tax security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 20, pp. 33—37.

16. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formirovanyie, kontrol', efektyvnist'* [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency], Kherson, Ukraine.

17. Makarenko, A.P. Maksymenko, I.YA. Melikhova, T.O. and Zorya, O.P. (2017), *Derzhavnyy finansovyy kontrol'* [State financial control], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

18. Melikhova, T. and Verovkina, A. (2019), "Improvement of checking method of cash assets in national currency", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 24—29.

19. Melikhova, T. Troyan, O. and Podriz, D. (2019), "Improvement of the methodology of audit of operations on budget accounts of enterprises", *Agrosvit*, vol. 1—2, pp. 24—32.

20. Melikhova, T. Chakalova, N. and Seredenko, T. (2019), "Improvement of methodological principles of audit of operations with cash and cash within the bank for improvement of efficiency of business management", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 5, pp. 32—41.

21. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69—75.

22. Melikhova, T.O. and Mas, D.A. (2016), "Modern problems of accounts receivable", *Sotsialno-ekonomichnyy rozvytok. Materialy KHKHKHII Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi* [Socio-economic development. Materials of the XXXIII International Scientific and Practical Conference Chernivtsi], Naukovo-vydavnychyy tsentr "Laboratoriya dumky", Kyiv, Ukraine, 18—19 Jan, vol. 2, pp. 22—23.

23. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), "Fiscal audit development in the system of budget process management", *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, vol. 22, pp. 6—7.

24. Makarenko, A.P. Melikhova, T.A. and Chakalova, N.S. (2014), "Information base for filling in simplified reporting — a tool for management and financial security", *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 1, pp. 26—32.

25. Makarenko, A.P. Melikhova, T.A. and Chakalova, N.S. (2014), "Improving accounting records in order to manage the enterprise in a timely manner and monitor its financial security", *Ekonomichnyy visnyk universytetu*, vol. 22 (1), pp. 85—95.

26. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Hamova, O.V. (2015), *Opodatkovannya v systemi obliku: navch.-metod. posibnyk* [Taxation in the accounting system: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

27. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Podatkove planuvannya ta minimizatsiya podatkovykh ryzykiv: navch. posibnyk* [Tax planning and minimization of tax risks: teaching. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

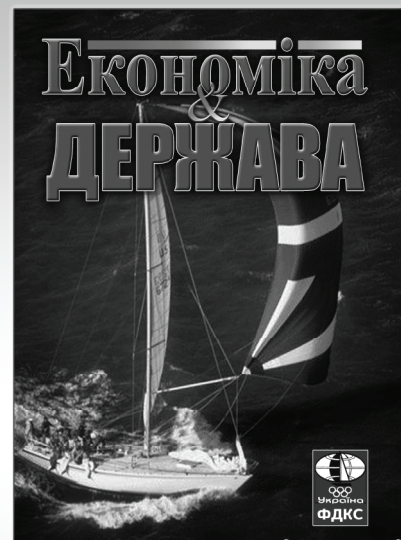
28. Podmeshal's'ka, Yu. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Bukhhalters'kyi oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

29. Melikhova, T.O. and Holubenko, S. (2012), "Documentation of accounting for payroll calculations in order to strengthen the information security of the enterprise", *Skladni systemy i protsesy*, vol. 1 (21), pp. 63—67.

30. Salyha, S.YA. and Melikhova, T.O. (2011), *Audyt podatkov sub'ektiv hospodariuvannya* [Audit of Taxes of Business Entities], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 26.12.2019 р.

Науково-практичний журнал «ЕКОНОМІКА ТА ДЕРЖАВА»

Передплатний індекс: 01751

Виходить 12 разів на рік

наукове фахове видання України

З ПИТАНЬ ЕКОНОМІКИ

(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1643

Спеціальності — **051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.**

www.economy.in.ua

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73